

prima instanță: I. Maxim

dosar nr. 2rac-317/16

instanța de apel: L. Popova, A. Gavrilița, V. Efros

DECIZIE

30 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit

al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele, judecătorul : Iulia Sîrcu

Judecătorii: Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță, Maria Ghervas, Iurie Bejenaru,

examinînd recursul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Vamal al Republicii Moldova împotriva Asociației Internaționale a Transportatorilor Auto din Moldova cu privire la încasarea obligației vamale și a penalității, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova, casată hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 24 noiembrie 2015 cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a ț ă :

La 21 februarie 2014 Serviciul Vamal al Republicii Moldova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Asociației Internaționale a Transportatorilor Auto din Moldova cu privire la încasarea obligației vamale și a penalității.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 06 iulie 2011, SRL „Megatrans International” a inițiat la postul vamal „Tudora-Starokazacie” procedura de tranzit în baza carnetului TIR nr.VX65870078, eliberat de Asociația Internațională a Transportatorilor Auto, obligîndu-se să transporte, sub acoperirea carnetului TIR spre postul vamal ZAL „Valcaneș”, mărfuri 25 700 kg ciorapi, în valoare de 26000 dolari SUA.

La 23 iulie 2012, ca urmare a depistării schemei frauduloase de introducere în țară a mărfurilor prin intermediul carnetului TIR și cu utilizarea ștampilei false a agentului economic, destinat al mărfii respective, fără transportarea de facto a acestora la destinația declarată, Serviciul Vamal, în temeiul art.11 alin.(1) al Convenției vamale relative din 14 noiembrie 1975 la transportul internațional al mărfurilor sub acoperirea carnetelor TIR, a avizat în scris Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova despre neregulile depistate și nerespectare a procedurii de tranzit sub acoperirea carnetului TIR.

La 12 noiembrie 2012, Serviciul Vamal al Republicii Moldova a emis decizia de regularizare nr.72, obligînd SRL „Megatrans International” la plata drepturilor de import și penalităților în sumă de 126 334,42 lei.

A menționat că decizia de regularizare în cauză nu a fost contestată, astfel încât aceasta a rămas irevocabilă. Însă, Serviciul Vamal, conform deciziei respective, a

încasat doar 2443 lei și în prezent este în imposibilitate de a percepe restul obligației vamale, deoarece debitorul se află în proces de insolvabilitate, intentat prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2012.

Ținând cont de garanțiile prevăzute de art.8 al Convenției menționate, precum și de prevederile legislației naționale, la 03 aprilie 2013 Serviciul Vamal al Republicii Moldova a solicitat plata obligației vamale de la asociația garantă.

A subliniat că prin Hotărârea Guvernului nr.501 din 30 mai 1997 cu privire la măsurile de realizare a prevederilor Convenției vamale privind transportul internațional de mărfuri cu aplicarea carnetelor TIR (Convenția TIR 1975) și Hotărârea Guvernului nr.1086 din 25 noiembrie 1997 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a Convenției vamale relativ la transportul internațional de mărfuri sub acoperirea carnetului TIR (Convenția TIR, 1975), Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova este desemnată în calitate de asociație garant a Republicii Moldova în cadrul Convenției vamale privind transportul internațional de mărfuri cu aplicarea carnetelor TIR (Convenția TIR, 1975).

Cu toate acestea, la 17 aprilie 2013, Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova a respins cererea Serviciului Vamal de plată a obligației vamale.

Solicită obligarea Asociației Internaționale a Transportatorilor Auto din Moldova la plata obligației vamale în sumă de 137461,10 lei, precum și a penalităților ulterioare prevăzute de art.228 Cod Fiscal.

Prin cerere de concretizare a cerințelor a indicat că Serviciul Vamal al Republicii Moldova a încasat de la SRL „Megatrans International” doar 72066,80 lei din suma de 126334,42 lei, stabilită prin decizia de regularizare nr.72 din 12 noiembrie 2012, dintre care suma de 69623,80 lei prin intermediul administratorului de insolvabilitate la 22 iulie 2014. Astfel, a solicitat obligarea Asociației Internaționale a Transportatorilor Auto din Moldova la plata obligației vamale de 72 882,54 lei, dintre care 54 267,66 lei constituie restul sumei neachitate, stabilită prin decizia de regularizare nr. 72 din 12.11.2012 și 18 614,88 lei – penalități calculate pentru fiecare zi de întârziere, conform art. 228 Cod Fiscal.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 24 noiembrie 2015 acțiunea a fost admisă cu încasarea de la Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova în beneficiul Serviciului Vamal al Republicii Moldova plății obligațiilor vamale și penalității în mărime de 72 882, 54 lei, precum și taxa de stat în beneficiul statului 2186,48 lei.

La 21 decembrie 2015 Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care a respinge acțiunea ca fiind depusă tardiv.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016 a fost admis apelul declarat de Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova, casată hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 24 noiembrie 2015 cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 10 iunie 2016 Serviciul Vamal al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea ei și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurentului copia deciziei integrale. Conform ștampilei aplicată pe plic, la data de 11 aprilie 2016 acesta a ajuns la Oficiul Poștal. Prin urmare, se prezumă că depunînd recursul la data de 10 iunie 2016, recurentul s-a încadrat în termenul de declarare a lui.

În motivare recursului recurentul a invocat că decizia instanței de apel, contrar art. 390 CPC, nu prevede motivele concluziilor instanței și referirea la legea guvernantă. Consideră că instanța de apel în decizia sa a ignorat prevederile art.8 alin. (1) al Convenției vamale relative din 14.11.1975 la transportul internațional al mărfurilor sub acoperirea carnetelor TIR, care stabilește obligația Asociației garante („AITA”), de achitare a tuturor drepturilor de import precum și penalităților, aferente încărcăturii obiect al carnetului TIR, împreună și solidar cu transportatorul.

Art.8 alin. (1) prevede că asociația garantă se va angaja să achite drepturile și taxele de import sau de export exigibile, majorate, dacă este cazul, cu dobînzile de întîrziere care trebuie să fie achitate potrivit legilor și reglementărilor vamale ale țării în care o abatere legată de operațiunea TIR este constatată. Asociația va fi obligată, împreună și solidar cu persoanele care datorează sumele menționate mai sus, să plătească aceste sume.

Prin urmare, Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova „AITA”, în calitatea sa de garant, urma să asigure plata nu doar a drepturilor de import, ci și a penalităților (dobînzilor de întîrziere), care, conform art.228 alin.(1) și (2) Cod Fiscal, se calculează pentru fiecare zi de neplată. Cu toate acestea, Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova „AITA” nu și-a onorat obligațiile de garant.

În opinia recurentului, instanța nefondat a concluzionat că Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova „AITA” și-ar fi onorat obligațiile în momentul restituirii către administratorul de insolvență a 8000,2 dolari și 188,63 lei ce aparțineau SRL „Megatrans Internațional” (transportatorul mărfurilor și principalul obligat), dar care se aflau pe conturile sale.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care

urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.

Materialele dosarului atestă că Asociația Internațională a Transportatorilor Auto a eliberat în privința SRL „Megatrans International” carnetului TIR nr.VX65870078.

La 06 iulie 2011 SRL „Megatrans International” a inițiat la postul vamal „Tudora-Starokazacie” procedura de tranzit în baza carnetului TIR nr.VX65870078, potrivit căreia SRL „Megatrans International” se obliga să transporte, sub acoperirea carnetului TIR nominalizat, spre postul vamal ZAL „Valcaneș”, destinat fiind SRL „Ist Logistic”, mărfuri 25 700 kg ciorapi, în valoare de 26000 dolari SUA.

La 23 iulie 2012, Serviciul Vamal al Republicii Moldova a expedit Asociației Internaționale a Transportatorilor Auto din Moldova scrisoarea nr.28/05-8773, prin care a informat că de către Departamentul de aplicare a legii din cadrul Serviciului Vamal, printre altele, a fost intentată o cauză penală în baza art.248 alin.(5) CP RM cu precăutarea faptului confirmării în mod fraudulos a încheierii operațiunilor de tranzit efectuat sub acoperirea carnetului TIR nr.VX65870078, eliberat de Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova, cu punerea ilegală în liberă circulație a mărfurilor pe teritoriul vamal, fără achitarea drepturilor de import (f.d. 7).

Întrucât Serviciul Vamal al Republicii Moldova a constatat sfidarea regimului juridic al tranzitului efectuat în baza carnetului TIR nr.VX65870078, la 12 noiembrie 2012 a fost emisă decizia de regularizare nr.72, prin care s-a stabilit că SRL „Megatrans International” este ținută să achite obligația vamală în cuantum de 126 334,42 lei (f.d. 8).

Serviciul Vamal în prezent este în imposibilitate de a percepe obligația vamală, deoarece debitorul se află în proces de insolvență, intentat prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 01.10.2012.

Din aceste considerente, la 03 aprilie 2013 Serviciul Vamal al Republicii Moldova a înaintat o cerere către Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova, prin care a solicitat încasarea obligației vamale stabilite prin decizia de regularizare nr.72 din 12 noiembrie 2012 (f.d. 12-13), reieșind din prevederile Hotărârii Guvernului nr.501 din 30 mai 1997 cu privire la măsurile de realizare a prevederilor Convenției vamale privind transportul internațional de mărfuri cu aplicarea carnetelor TIR (Convenția TIR 1975) și Hotărârii Guvernului nr.1086 din 25 noiembrie 1997 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a Convenției vamale relativ la transportul internațional de mărfuri sub acoperirea carnetului TIR (Convenția TIR, 1975), conform cărora Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova este desemnată în calitate de asociație garant a

Republicii Moldova în cadrul Convenției vamale privind transportul internațional de mărfuri cu aplicarea carnetelor TIR (Convenția TIR, 1975).

Prin răspunsul Asociației Internaționale a Transportatorilor Auto din Moldova nr.05-157 din 17 aprilie 2013, recepționat de Serviciul Vamal la 19 aprilie 2013, s-a solicitat retragerea cererii înaintate de Serviciul Vamal al Republicii Moldova referitor la plata drepturilor vamale la transportul mărfurilor de către titularul de carnet TIR - SRL „Megatrans International” (f.d. 14-17).

La fel, s-a stabilit că ulterior, Serviciul Vamal al Republicii Moldova a încasat de la SRL „Megatrans International” doar 72066,80 lei din suma de 126334,42 lei stabilită prin decizia de regularizare nr.72 din 12 noiembrie 2012, dintre care suma de 69623,80 lei prin intermediul administratorului de insolabilitate la 22 iulie 2014 (f.d.54).

Respectiv, reclamantul, adresându-se cu prezenta acțiune, a solicitat achitarea de către asociația garantă a restului sumei neachitate - 54 267,66 lei, stabilită prin decizia de regularizare nr. 72 din 12.11.2012 și 18 617,88 lei – penalități calculate pentru fiecare zi de întârziere, conform art. 228 Cod fiscal.

Fiind investită cu judecarea pricinii, prima instanță a admis acțiunea cu încasarea de la Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova în beneficiul Serviciului Vamal al Republicii Moldova a plății obligațiilor vamale și penalității în mărime de 72 882, 54 lei, precum și taxa de stat în beneficiul statului 2186,48 lei.

Instanța de apel, însă, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016, a admis apelul declarat de Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova, a casat hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 24 noiembrie 2015 cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind juste concluziile instanței de apel, din următoarele considerente.

În concordanță cu art.4 alin.(1) din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a Convenției vamale relative la transportul internațional de mărfuri sub acoperirea carnetului TIR (Convenția TIR, 1975), aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1086 din 25 noiembrie 1997, „în Republica Moldova la tranzitul și livrarea mărfurilor sub supraveghere vamală cu respectarea procedurii TIR, asociație garantă este Asociația de Transport Auto Internațional din Moldova AITA”.

În conformitate cu art.4 alin.(2) din același Regulament, „în conformitate cu actul de garanție, Asociația AITA își asumă obligația de a achita taxele și impozitele vamale de intrare și de ieșire exigibile, la fel și orice dobânzi de întârziere care se cuvin în conformitate cu legislația vamală a Republicii Moldova la constatarea abaterilor de la procedura TIR. Răspunderea Asociației AITA se extinde atât asupra transportatorilor din Republica Moldova, cât și asupra celor străini, care transportă

mărfuri cu respectarea procedurii TIR pe teritoriul Republicii Moldova, indiferent de faptul, care asociație națională garantă a eliberat carnetul TIR”.

Conform art.4 alin.(3) din Regulamentul menționat, Asociația AITA se obligă să achite taxele și impozitele vamale, ca responsabilitate împreună și solidară cu transportatorii pasibili achitării acestor taxe la prezentarea documentelor indicate în compartimentul XV al prezentului Regulament.

Aceleași prevedere se cuprind și în art.8 alin. (1) din Convenția vamală relativă la transportul internațional al mărfurilor sub acoperirea carnetelor TIR din 14 noiembrie 1975, conform căreia asociația garantă se va angaja să achite drepturile și taxele de import sau de export exigibile, majorate, dacă este cazul, cu dobânzile de întârziere care trebuie să fie achitate potrivit legilor și reglementărilor vamale ale țării în care o abatere legată de operațiunea TIR este constatată. Asociația va fi obligată, împreună și solidar cu persoanele care datorează sumele menționate mai sus, să plătească aceste sume.

Materialele dosarului atestă că prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2012 în privința SC „Megatrans Internațional” SRL a fost intentată procedura de insolvență și prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2013 în privința debitorului s-a inițiat procedura de faliment prin valorificarea și lichidarea masei debitoare.

La data de 17 aprilie 2014 SRL „Megatrans International” a depus o cerere cu indicarea terțului poprit AITA, prin care a solicitat adoptarea hotărîrii de validare a popririi și încasarea din contul AITA în beneficiul său a sumei de 188,63 lei datorie aferentă și 8000,20 dolari SUA garanția financiară.

Conform notificării lichidatorului din 27.11.2013 și actului de verificare privind garanția financiară aferentă procedurii TIR depusă de SRL „Megatrans International” în contul AITA , prin dispoziția AITA nr. 1/R din 28.02.2013, garanția financiară în mărime de 8000,20 dolari SUA a fost înghețată în urma reclamațiilor înaintate de Serviciul Vamal.

Totodată, în cadrul procedurii falimentului, potrivit tabelului de validare a creanțelor, Serviciul Vamal au fost validat cu creanța în sumă de 126334,42 lei (f.d.40-41).

Astfel, prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2014 a fost validată poprirea cu încasarea din contul terțului poprit Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Republica Moldova în masa debitoare a SC „Megatrans Internațional” SRL a sumei de 188,63 lei și 8000,20 dolari, achitată de SC „Megatrans Internațional” SRL cu titlu garanție financiară aferentă procedurii TIR (f.d.44-47).

Hotărîrea în cauză a fost pusă în executare. Prin încheierea executorului judecătoresc Doroftei Igor din 15.10.2014, a fost încetată procedura de executare nr.R064-761/14 în legătură cu stingerea datoriei, fapt confirmat prin ordinul de incaso nr.43 din 27.06.2014 și nr.44 din 02.07.2014.

Conform art. 143 alin. 8) al Legii nr. 149 din 29.06.2012 cu privire la insolabilitate, consemnarea judecătorului în tabelul definitiv consolidat al creanțelor are efectul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile pentru toate creanțele validate, conform valorii și rangului lor, precum și pentru debitor, administrator/lichidator și pentru toți creditorii chirografari și creditorii garanțați.

Reieșind din cele menționate, instanța de recurs consideră juste constatările instanței de apel, precum că Serviciul Vamal astfel și-a valorificat creanța în cadrul procedurii falimentului inițiată față de SC „Megatrans Internațional” SRL. Or, Serviciul Vamal și-a pierdut dreptul de a se adresa în instanța de judecată cu o altă cerere pe care deja există o hotărâre judecătorească.

Nu pot fi reținute argumentele recurentului, precum că din suma de 8000,2 dolari SUA și 188,63 lei Serviciului Vamal i-au revenit doar 69623,8 lei, fiind insuficient pentru acoperirea întregii obligații vamale a SC „Megatrans Internațional” SRL, deoarece impunerea AITA spre achitare a restului obligației vamale, ar impune intimatul să achite în mod repetat garanția financiară.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel privind respingerea acțiunii este întemeiată și legală, fiind adoptată în limitele competenței sale, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios. Astfel, se ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Vamal al Republicii Moldova împotriva Asociației Internaționale a Transportatorilor Auto din Moldova cu privire la încasarea obligației vamale și a penalității.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva,

Ion Druță

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru